Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-10-05

LS 2016-0266

Landstingsstyrelsen

Motion 2016:7 av Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) om inrättandet av äldrevårdcentraler

Föredragande landstingsråd: Ella Bohlin

Ärendebeskrivning

Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) har till fullmäktige lämnat en motion om inrättande av äldrevårdcentraler.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Landstinget ger under 2016 en särskild ersättning till de husläkarmottagningar som i sin verksamhet inrättar äldremottagningar för personer som är 75 år och äldre. Enligt hälso- och sjukvårdsförvaltningen erbjuder dessa äldremottagningar motsvarande vård som de äldrevårdscentraler som föreslås i motionen.

Äldremottagningarna ska vara en integrerad del av verksamheten och grundläggande krav på mottagningarna är att de ska erbjuda de äldre en möjlighet att ringa direkt till mottagningen (utan knappvalskrav), en fast vårdkontakt vid behov samt besök eller annan kontakt samma eller nästkommande dag. För att en äldremottagning ska godkännas finns det även krav på att det ska ske regelbundna läkemedelsgenomgångar och vårdplaneringar.

Sedan den 1 januari 2016 har 141 husläkarmottagningar ansökt och blivit godkända för att inrätta äldremottagningar. De äldremottagningar som nu inrättas ska följas upp och utvärderas.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 26 september 2016
Motion 2016:7
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 30 augusti 2016, med
V- och SD-ledamöternas muntliga reservation och
S-ledamöternas särskilda uttalande
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 juni 2016

Torbjörn Rosdahl

Ella Bohlin

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-09-26

LS 2016-0266

Handläggare:
Ingela Erneholm

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -09- 27
Dnr LS 2016-0266
Rote I VIII

Landstingsstyrelsen

Motion 2016:7 av Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) om inrättandet av äldrevårdcentraler

Ärendebeskrivning

Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) har till fullmäktige lämnat en motion om inrättande av äldrevårdcentraler.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 26 september 2016
Motion 2016:7
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 30 augusti 2016, med
V- och SD-ledamöternas muntliga reservation och
S-ledamöternas särskilda uttalande
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 juni 2016

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) har lämnat en motion om att Stockholms läns landsting ska inrätta äldrevårdcentraler.

Landstinget ger under 2016 en särskild ersättning till de husläkarmottagningar som i sin verksamhet inrättar äldremottagningar för personer 75 år och äldre. Sedan den 1 januari 2016 har 141 husläkarmottagningar ansökt och blivit godkända för att inrätta äldremottagningar.

Bakgrund
Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) föreslår i motionen att landstingsfullmäktige ska ge i uppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden att inrätta särskilda äldrevårdcentraler där det ska finnas personal med specialistkunskaper

inom äldrevård och där det kan ske en samordning kring den äldres behov av vård och omsorg.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har yttrat sig i ärendet.

Överväganden
Landstinget ger under 2016 en särskild ersättning till de husläkarmottagningar som i sin verksamhet inrättar äldremottagningar för personer 75 år och äldre. Enligt hälso- och sjukvårdsförvaltningen erbjuder dessa äldremottagningar motsvarande vård som de äldrevårdscentraler som föreslås i motionen.

Äldremottagningarna ska vara en integrerad del av verksamheten och grundläggande krav på mottagningarna är att de ska erbjuda de äldre en möjlighet att ringa direkt till mottagningen (utan knappvalskrav), en fast vårdkontakt vid behov samt besök eller annan kontakt samma eller nästkommande dag. För att en äldremottagning ska godkännas finns det även krav på att det ska ske regelbundna läkemedelsgenomgångar och vårdplaneringar.

Sedan den 1 januari 2016 har 141 husläkarmottagningar ansökt och blivit godkända för att inrätta äldremottagningar. De äldremottagningar som nu inrättas ska följas upp och utvärderas.

Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att motionen ska anses vara besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Anne Rundquist
Tillförordnad landstingsdirektör

Anna Nergårdh
Chefsläkare

Stockholms läns landsting

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -02- 16
Dnr LS 2016-0266

2016:7

Stockholms läns landsting
2016-02-16

Motion av Pia Ortiz Venegas (v) om inrättandet av äldrevårdcentraler

En äldrevårdcentral, ÄVC, är en vårdcentral med specialistkunskaper inom äldrevård och utgör ett komplement till den vanliga husläkarmottagningen. ÄVC erbjuder hemsjukvård och tar ett samordnande ansvar för den äldres hela behov av vård och omsorg.

ÄVC kan utgöra en integrerad del av den vanliga vårdcentralen, som Wästerläkarna 70+ i Göteborg. Där arbetar läkare med specialisering inom Geriatrik tillsammans med äldresjuksköterskor som samordnar patienternas samtliga behov inom vård och omsorg. Läkarna arbetar både på den vanliga vårdcentralen och på ÄVC och patienterna kan själva välja vilken av mottagningarna de vill besöka. Vårdcentralen i Knislinge, Region Skåne, har en äldrevårdsmottagning för äldre 75+ som bland annat erbjuder vårdplanering i hemmet, eget väntrum och ett eget telefonnummer för tidsbokning, utan knappval. Det har tidigare funnits äldrevårdcentraler även i Stockholms län, i Hökarängen och Solna, men de kunde tyvärr inte få fortsätta då Vårdval Stockholm infördes inom primärvården 2008.

Många äldre har flera olika kroniska sjukdomar och tar ofta många olika mediciner samtidigt som kroppens förmåga att bryta ner medicinerna försämrats. Gruppen svårt sjuka äldre söker sig ibland till akutmottagningarna för besvär som hade kunnat undvikas med en bättre, mer förebyggande primärvård. Möjligheter till längre läkarbesök, återkommande läkemedelsgenomgångar, hembesök och kontinuerliga kontakter med äldresjuksköterska ger goda förutsättningar för förebyggande arbete, helhetssyn och trygghet för den äldre. Yrkesgrupper som arbetsterapeut, apotekare, kurator, dietist och fysioterapeut kan med fördel kopplas till en äldrevårdcentral för att tillsammans med geriatrisk specialistläkare och äldresjuksköterska arbeta med förebyggande åtgärder.

Geriatriken i Stockholms läns landsting är främst inriktad på slutenvård och på många av länets husläkarmottagningar är det svårt att få en fast läkarkontakt. Det kan dessutom vara långa väntetider för att få ett längre besök hos sin läkare. I de områden där det bor många äldre skulle därför en äldrevårdcentral utgöra ett bra komplement.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås landstingsfullmäktige besluta

att uppdra åt Hälso- och sjukvårdsnämnden att inrätta äldrevårdscentraler i Stockholms läns landstings sjukvårdsutbud

Pia Ortiz Venegas

Håkan Jörnehed

Gunilla Roxby-Cromvall

Anna Sehlin

Birgitta Sevefjord

Isabell Flygare

Theo Bodin

[redacted]

Petteri Louhema

Catarina Wahlgren

Thomas Magnusson

PROTOKOLLSUTDRAG 7/2016
§ 174

SAMMANTRÄDESDAG
2016-08-30

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -09- 01
Dnr LS 2016-0266

Justerat Anna Starbrink (L)
Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2016-08-31

§ 174 Yttrande över motion 2016:7 av Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) om inrättandet av äldrevårdcentraler

HSN 2016-0715

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsdirektören ska yttra sig över motion 2016:7 av Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) om inrättandet av äldrevårdcentraler. I motionen föreslår Pia Ortiz Vega .m fl. (V) att uppdrag ges åt hälso- och sjukvårdsnämnden att inrätta äldrevårdscentraler i Stockholms läns landstings sjukvårdsutbud.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-06-20
Motion 2016:7 av Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) om inrättandet av äldrevårdcentraler

Yrkanden

1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2) Håkan Jörnehed (V) och Jörgen Bengtsson (SD) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Håkan Jörnehed (V) anmäler att V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Jörgen Bengtsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Särskilda uttalanden

Dag Larsson (S) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 19).

Vid protokollet/rätt avskrivet intygas
Lykke Ask-Harborg

Expedieras:
Akten
Landstingsstyrelsen

BILAGA 19

Socialdemokraterna

Särskilt uttalande
Ärende 21
HSN 2016-0715

Gällande "Yttrande över motion 2016:7 av Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) om inrättandet av äldrevårdcentraler"

Idag lever vi allt längre och andelen äldre i befolkningen ökar. Detta betyder även att vi som äldre lever med kroniska sjukdomar. Därför finns ett stort behov av såväl utökad kapacitet som bättre kvalitet inom hälso- och sjukvården. Gruppen äldre är bred och vårdbehoven varierar mellan olika individer. Majoriteten av alla äldre klarar sig utan större hjälp från vården, men kan ändå behöva hälsofrämjande insatser för att behålla sin hälsa. Socialdemokraterna vill förstärka förebyggande hälsoarbete på husläkarmottagningarna för gruppen 65 år och äldre. Arbetet bör t ex innehålla en utveckling av hälsosamtalet för alla som görs i åldern 75 år.

Primärvården har inte fått någon reella ekonomisk ökning sedan år 2008. Därför vill vi Socialdemokrater satsa 600 miljoner kronor ytterligare i en succesiv nivåhöjning av ersättningen till primärvården.

En sådan satsning möjliggör att primärvårdens geriatriska uppdrag kan stärkas. Detta kan organiseras på flera sätt. Vi förespråkar en modell med tilläggsuppdrag i geriatrik för de husläkarmottagningar som har en stor andel äldre bland sina listade patienter. Oavsett vårdorganisation bör verksamheten ha en god tillgång till specialistkunskap inom geriatrik och kunna erbjuda en fast vårdkontakt, t ex en specialist inom geriatrik, som hjälper den äldre patienten i vården och samordnar olika vårdinstanser. Specialisten bör också ha uppdrag att ge information till gruppen unga äldre t ex genom seminarier om hälsa och åldrande. Socialdemokraterna vill även att primärvårdsverksamheter med detta förstärkta uppdrag ska samarbeta med äldreomsorgen inom kommunerna. All personal ska ha grundläggande kompetens inom åldrandets sjukdomar.

Sedan januari år 2016 har 141 husläkarmottagningar tecknat avtal med landstinget för att öppna äldremottagningar. Vi socialdemokrater har sedan tidigare efterfrågat att sådana mottagningar borde ha ett större uppdrag än vad som avses. Vi efterfrågar därför en plan för uppföljning av denna verksamhet.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-06-20

HSN 2016-0715

Handläggare:
Elisabeth Höglund

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-08-30, P 21

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -09- 01
Dnr LS 2016-0266

Yttrande över motion 2016:7 av Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) om inrättandet av äldrevårdcentraler

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsdirektören ska yttra sig över motion 2016:7 av Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) om inrättandet av äldrevårdcentraler. I motionen föreslår Pia Ortiz Vega .m fl. (V) att uppdrag ges åt hälso- och sjukvårdsnämnden att inrätta äldrevårdscentraler i Stockholms läns landstings sjukvårdsutbud.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-06-20
Motion 2016:7 av Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) om inrättandet av äldrevårdcentraler

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedningen för äldre och multisjuka.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Husläkarverksamheten är befolkningens förstahandsval vid behov av hälso- och sjukvårdsinsatser och verksamhetens målgrupp omfattar alla åldrar. I det förfrågningsunderlag som gäller för husläkarverksamheter anges tydligt att äldre personer med stora och sammansatta vårdbehov är en prioriterad patientgrupp och särskilt framhålls kraven på att målgruppen ska erbjudas fasta och kontinuerliga vårdkontakter.

En stor andel av besöken på länets husläkarmottagningar görs av äldre. Under 2015 utgjordes cirka hälften av läkarbesöken av personer 65 år och äldre. Motsvarande andel av distrikts- och sjuksköterskebesöken uppgick till cirka 80 procent.

Det finns precis som framhålls i motionen ett behov av att ytterligare förstärka vården av de äldre. Utöver vad som anges i motionen ser förvaltningen ett behov av att de äldre erbjuds en ökad tillgänglighet, tid till längre samtal, fasta vårdkontakter och en mer sammanhållen vård som

sammantaget bidrar till att man upplever en ökad trygghet med hälso- och sjukvården.

För att stimulera husläkarmottagningarna att utveckla vården av de äldre utgår från och med 2016 en särskild ersättning till de mottagningar som under året inrättar särskilda äldremottagningar för personer 75 år och äldre. Äldremottagningarna ska vara en integrerad del av verksamheten på samma sätt som de exempel som anges i motionen och grundläggande krav på mottagningarna är att de ska erbjuda de äldre:

- möjlighet att ringa direkt till mottagningen, utan knappvalskrav
- en fast vårdkontakt vid behov
- besök eller annan kontakt samma eller nästkommande dag

Ytterligare krav för att äldremottagningen ska godkännas är att husläkarmottagningen kan redovisa vilka arbetssätt som tillämpas för att uppnå ovanstående krav, inklusive krav på regelbundna läkemedelsgenomgångar och vårdplaneringar.

Sedan årsskiftet har 141 husläkarmottagningar ansökt och blivit godkända för att inrätta äldremottagningar. Således finns i dag redan ett stort antal särskilda mottagningar för äldre som en del i Stockholms läns landstings sjukvårdsutbud. I stort erbjuder dessa mottagningar samma vård som de äldrevårdscentraler som föreslås i motionen. Enligt förvaltningens bedömning kommer de äldremottagningar som startar under innevarande år att på länsövergripande nivå få ett bättre genomslag än de äldrevårdscentraler som tidigare prövats i enskilda kommuner och stadsdelar. Förvaltningens förslag är därför att de äldremottagningar som nu inrättas som en integrerad del i en stor andel av länets husläkarmottagningar följs upp och utvärderas som underlag för ett ställningstagande till hur framtida särskilda mottagningar för äldre ska organiseras.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef